

MINCA VERSTER-BOSCH-REITZ, *Gij die mijn schreden leidt*. Amsterdam, Van Holkema en Warendorf's U.M. Geen jaartal.

Dit boek met zijn topzwaren titel vloeit over van banaliteiten. Het is aan den buitenkant van het leven geplukt, waar de bloemen van vloei-papier zijn en de meeldraden en stampers van was. Ik vermoed, dat mevrouw Verster tusschen praten en schrijven niet zoo'n heel groot onderscheid maakt, dat zij praat, zooals ze schrijft en schrijft, zooals ze praat. En ge weet hoe bedenkelijk dit is! Want wat op jours — o vergeten glorie der emancipatie! — en überhaupt in damesgesprekken „intens" en „interessant" kan zijn, is buiten dat wereldje hopeloos banaal en somtijds zelfs — indien we het nauw nemen! — een tikje immoreel. Lezer, meen niet, dat mevrouw Verster een „onzedelijk boek" geschreven heeft, niets ligt haar verder en ge zoudt u deerlijk vergissen, wanneer ge het heimelijk met minder zuivere bedoelingen ter hand neemt; echter... tegenover de quasi-ethiek van de schrijfster is het met de moreele waarde van haar geschiedenis niet zoo heel pluis. Zoo vaak moet een met vlag en wimpel getooide „ethische" strekking een moraal bemantelen, die aan alle kanten bedorven is. Zoo ook hier: het „ethisch" gevoel, dat deze „tragedie" dragen moet is onherstelbaar defect, het is, gelijk het gansche boek, een levenlooze, traditioneele banaliteit. En wat kan daarop zelfs met de beste bedoelingen worden gebouwd?

ROEL HOUWINK.

J. M. IJSEL DE SCHEPPER-BECKER en J. VAN RANDWIJK, *Menschen*, tragedie in vier bedrijven en een voorspel. Amsterdam, P. N. van Kampen en Zoon. Geen jaartal.

Er behoort eenige moed toe dit melo-dramatisch tooneel-gevalletje „tragedie" te noemen. Eerlijk gezegd: uw recensent mist dien moed volkomen, tenzij... hij deze betiteling op het schrijven, in samenwerking nog wel, van dit voorspel en vier bedrijven, mag overdragen. In onheroïsche mislukkingen als deze ligt altijd iets tragisch, iets „zielig"-tragisch. Het is alleen jammer, dat ze het publiek afkeerig maken van „goede" litteratuur; en op deze wijze ons noodzaken althans iets te zeggen van wat beter ongezegd had kunnen blijven, wanneer schrijvers niet, al dan niet ondanks hunzelf, nu eenmaal sociale „symbolen" in hun werk geven. En die gaan ons allen onvoorwaardelijk evenzeer aan!

Voor de zooveelste maal doet ons dit dramatisch werk zien, hoe voos en a-menschelijk de z.g. moderne huwelijkstheoriën zijn, hoe door en door bedacht, hoe levens-onwaar. Zij vertegenwoordigen in hun aesthetische „omzetting" een romantiek van de goedkoopste soort, die géén haar beter is (maar dan ook werkelijk geen haar!!!) dan de keukenmeidenromans in vervolgen, waarmede nog zoo trouw wordt gecolporteerd, die niet alleen met kunst — och, dat is heusch het „ergste" niet! —, maar